

Heikommin menestyvien yläkoululaisten motivointi Tampereen alueella
– työvälineenä Nuortti

Essi Pakarinen
Opinnäytetyö
Humanistinen
ammattikorkeakoulu
Kansalaistoiminnan ja
nuorisotyön koulutusohjelma
210 op
4/2010

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU
Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Essi Pakarinen	Sivumäärä 42
Työn nimi Heikommin menestyvien yläkoululaisten motivointi Tampereen alueella – Työvälineenä Nuortti	
Ohjaava opettaja Jatta Herranen & Jukka Määttä	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Ahjolan Kannatusyhdistys Ry, Ahjolan nuorisotyö	
Tiivistelmä <p>Tämä opinnäytetyö käsittelee heikosti menestyvien yläkoululaisten motivoimista nivelvaiheessa Tampereen alueella. Toimin lukuvuonna 2009 - 2010 Kaarilan yläkoululla Nuorttitoiminnan puitteissa, joka oli Ahjolan kannatusyhdistys ry:n nuorisotoimen tarjoamaa motivointitukea nivelvaiheeseen. Toiminta oli tavoitteiltaan samankaltaista kuin vuosina 2005 - 2008 toiminut Nuortti-projekti, mutta pienemmässä mittakaavassa. Pääajatuksena oli tarjota nuorille tukea nivelvaiheeseen, mielekästä vapaa-ajantoimintaa sekä luotettava keskusteluilmapiiri.</p> <p>Tutkimus pyrki vastaamaan kysymykseen, olisiko Nuortti-projektin kaltaiselle toiminnalle edelleen tarvetta Tampereen alueella. Kysymystä lähestyttiin selvittämällä, millälaisia hankkeita Tampereella on jo kyseiselle kohderyhmälle. Lisäksi havainnointia suoritettiin Nuorttitoiminnan aikana, jolloin keskityttiin tarkkailemaan toiminnan luonnetta, tehokkuutta ja kehittämismahdollisuuksia. Tutkimuksessa kartoitettiin myös Tampereen seudulla toimivien opinto-ohjaajien kokemuksia ja näkemyksiä aiheesta.</p> <p>Tutkimustulosten perusteella selvisi, että erilaisia syrjäytymistä ehkäiseviä hankkeita ja tukitoimia nivelvaiheeseen on kiitettävästi käytössä Tampereen alueella. Tästä huolimatta syrjäytyminen uhkaa osaa peruskoulunsa päättävistä nuorista vuosittain. Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2007 peruskoulusta jatko-opintoihin sijoittumattomia on ollut Tampereella 8,3 %. Opinto-ohjaajien kokemusten ja kenttähavaintojen perusteella mahdollisuudet torjua syrjäytymistä ovat sitä paremmat, mitä enemmän henkilökohtaista tukea nuorelle voidaan tarjota.</p>	
Asiasanat syrjäytyminen, peruskoulu, oppilaanohjaus, nivelvaihe	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Degree Programme of Civic Activity and Youth Work

ABSTRACT

Author Essi Pakarinen	Number of Pages 42
Title The motivation of underachieving secondary school pupils in Tampere area – Nuortti as a solution	
Supervisor Jatta Herranen & Jukka Määttä	
Subscriber and/or Mentor Ahjola Youth Work	
Abstract <p>This thesis describes how to motivate marginalized youth who are finishing their basic education. I worked in a Kaarila comprehensive school with Nuortti activity during school year 2009-2010. Activity was offered by Ahjola association's youth work. Activity was similar that Nuortti-project that worked from year 2005 to 2008. The main point was to offer support, rewarding free-time activities and reliable discussion atmosphere.</p> <p>The research tried to find an answer to a question: is there a need for this kind of project that Nuortti was. At first it was important to find out what kind of projects for this target group already existed in Tampere area. Observation was also made during Nuortti activity. After that survey was sent to study advisors. The survey was about their experiences and opinions regarding to the subject.</p> <p>The results showed that there was a good measure of different projects and support acts for possible drop-outs in Tampere. In spite of this marginalization is a threat for part of the youth who are finishing their comprehensive school. Study advisors thought that every possible external support act for marginalized pupils is needed.</p>	
Keywords marginalization, social exclusion, comprehensive school, study advisor	

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1. JOHDANTO	5
2. TUTKIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT	7
2.1 Oppilaanohjaus	7
2.2 Nuortti-projekti	9
3. TUTKIMUKSEN KESKEISET KÄSITTEET	10
3.1 Nivelvaihe	11
3.2 Syrjäytyminen	12
3.3 Syrjäytymisen ehkäisy	14
4. TUTKIMUKSEN ESITTELY	15
4.1 Tutkimusmenetelmät	15
4.2. Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus	18
5. TAMPEREELLA TOIMIVAT AIHEESEEN LIITTYVÄT HANKKEET	18
6. NUORTIN LUKUVUOSI 2009 – 2010	20
6.1 Nuortti käytännössä	21
6.2 Nuorttitoiminnan kehittäminen	28
6.3 Nuortin tulevaisuudennäkymät	29
7. OPPILAANOHJAAJIEN NÄKEMYKSET	29
7.1 Haastattelut	30
7.2 Pohdintaa	31
8. PÄÄTÖSSANAT	33
LÄHTEET	35
LIITTEET	37

1. JOHDANTO

Viime aikoina olen useana aamuna lukenut sanomalehdestä sanat nuorisotyöttömyys, syrjäytymisuhka ja jatko-opintoihin hakeutuminen. Nuorten kouluttautumis- ja työttömyystilanne ovat tällä hetkellä näkyvästi otsikoissa. Syy on hyvin ymmärrettävä. Heikko taloudellinen tilanne kiristää kilpailua työpaikoista. Ammatillisen koulutuksen arvostus on nousussa ja näin ollen koulutukseen hakeutuminen vaikeutuu pisterajojen kohotessa. Kuilu niin sanottujen mallioppilaiden ja heikommin menestyvien välillä kasvaa. Heikosti menestyvistä tulee helposti väliinputoajia päättötodistuksen keskiarvon jäädessä jatkokoulutuksen vaatimustason alle. Järvisen ja Jahnukaisen (2008, 140) koulutusta, tasa-arvoa ja polarisaatiota käsittelevässä artikkelissa koulutusjärjestelmää verrataan turnajaisiin. Kamppailua käydään jokaisessa taitekohdassa, ja oppilaat laitetaan paremmuusjärjestykseen arvosanojensa perusteella. Koulutusasteiden välisessä siirtymävaiheessa osa putoaa kokonaan pois järjestelmästä. Mitä korkeammalle asteelle koulutuksessa siirrytään, sitä vähemmän on kilpailua. Koulutusjärjestelmä toimii siis ikään kuin suodattimena, jonka avulla karsitaan heikosti pärjäävät ja huonosti motivoituneet oppilaat. Tämä opinnäytetyö keskittyy pohtimaan nimenomaan peruskoulunsa päättäviä nuoria ja heidän motivoimistaan koulupudokkaiden lukumäärän vähentämiseksi.

Tilastokeskuksen peruskoulun päättäneiden jatkokoulutukseen sijoittumisesta kertovasta tilastosta käy ilmi, että vuonna 2007 Pirkanmaan alueella 51,1 % on aloittanut lukiokoulutuksen ja 40,6 % ammatillisen koulutuksen. Sen sijaan 8,3 % peruskoulun kyseisenä vuonna päättäneistä ei ole sijoittunut lainkaan tutkintotavoitteiseen koulutukseen. Luku sisältää myös 10. luokan aloittaneet. Koko maata tutkittaessa prosentit ovat melko lailla samat. Vuonna 2007 tutkintoon tähtäävään koulutukseen sijoittumattomia on 8,5 %. (Tilastokeskus 2007.) Luku ei suoranaisesti kerro syrjäytymisestä, mutta mitä enemmän tukitoimia käytetään nuorten syrjäytymisen vähentämiseksi, sen pienempi luku on. Nivelvaiheen tukitoimet osoittautuvat tärkeäksi myös muissa yhteyksissä.

Pelkkä jatkokoulutuspaikan saaminen ei yksin määritä syrjäytymisuhan poistumista. Usein huonommin menestyvillä oppilailla ei ole varaa valita opinahjoaan, vaan heikot todistuksen arvosanat määrittävät sen, mille alalle oppilas sijoittuu. Sen vuoksi tutkinto jää helposti kesken ja syrjäytymisen uhka on taas olemassa.

Viime syksynä minua pyydettiin Ahjolan nuorisotyön toimesta työskentelemään Nuorttitoimintaan, jonka ensisijainen tehtävä on auttaa heikommin menestyviä yhdeksäsluokkalaisia motivoitumaan jatkokoulutusmahdollisuuksia varten. Kosimme Kaarilan koulun opinto-ohjaajien kanssa ryhmän, jonka oppilaiden keskiarvo oli alle 7. Ryhmään osallistuminen ei ollut pakollista, vaan motivaatio osallistumiseen lähti jokaisesta itsestään. Koulumaailmassa toimiessani, aloin pohtimaan, miten paljon nuorisotyön näkyminen koulussa auttaisi jatkokoulutukseen hakeutumisessa. Toimivia hankkeita varmasti löytyy. Toisaalla taas yhteistyötä ei ole välttämättä koskaan tehtykään. Minkälainen tilanne on? Onko Tampereen alueen kouluilla käytössä ulkopuolista nuorisotyötahojen tarjoamaa apua jatkokoulutuskysymysten kanssa kamppaileville yläkoululaisille ja tarvittaisiinko sitä kenties lisää? Voisiko Nuortti olla ratkaisu ongelmaan? Miten opinto-ohjaajat kokevat yläkoulun ja nuorisotyön yhteistyön? Tässä opinnäytetyössä käsittelen näitä kysymyksiä.

Aloitan tutkimuksen käsittelyn tarkastelemalla oppilaanohjauksen määritelmää ja esittelemällä vuosina 2005 - 2008 Ahjolan Kannatusyhdistys ry:n alaisuudessa toimineen Nuortti-projektin. Sen jälkeen siirryn tutkimuksen kannalta keskeisiin käsitteisiin. Syrjäytyminen ja sen ehkäisy on paljon esillä ja niistä riittää kossoli teoriatietoa ja tutkimustuloksia. Neljännessä luvussa kuvailen tutkimuksessa käyttämäni metodologiset ratkaisut. Näiden jälkeen listaan Tampereen alueella käynnissä olevia hankkeita ja niiden tarjontaa. Tämän jälkeen esittelen lukuvuonna 2009 - 2010 tekemäni havainnot Nuorttitoiminnan puitteista: Miten se eroaa muista hankkeista? Mikä tekee siitä merkittävän? Miten sitä voitaisiin jatkossa hyödyntää entistä paremmin? Sen jälkeen kuvaan haastattelujen tulokset opinto-ohjaajien näkemyksistä yläkoululaisten jatkokoulutukseen siirtymisen tukemisessa. Nuorttitoiminnassa työskennellessäni tein jonkin verran yhteistyötä opinto-ohjaajien kanssa ja mielestäni oli luontevaa ottaa tutkimukseen mukaan heidän näkökulmansa, he kun ovat aitiopaikalla seuraamassa tilannetta

yläkoulusta toisen asteen opintoihin siirtymisessä ja tietävät, millaisia keinoja jatkokoulutukseen motivoimiseen on omassa koulussa käytössä. Haastatteluita saatujen tulosten tarkastelun jälkeen on hyvä koota yhteen tutkimuksen keskeisimmät tulokset ja pohtia hetki tulevaisuutta.

2. TUTKIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT

Nuortti toimii läheisessä yhteistyössä oppilaanohjaajien kanssa. Sen takia on syytä syventyä oppilaanohjauksen määritelmään ja sen toteutumiseen peruskoulussa ja ennen kaikkea Tampereen alueella. Käytän apunani muun muassa Tampereen kaupungin perusopetuksen oppilaanohjauksen tilaa vuosina 2003 - 2004 selvittäneen työryhmän raporttia ja perusopetuksen opetussuunnitelmaa selventäessäni opinto-ohjauksen tämänhetkistä tilaa. Luvussa 2.2 esittelen vuosina 2005 - 2008 toimineen Nuortti-projektin.

2.1 Oppilaanohjaus

Oppilaanohjaus on määritelty perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa seuraavanlaisesti:

Oppilaanohjauksen tehtävänä on tukea oppilaan kasvua ja kehitystä siten, että oppilas kykenee edistämään opiskelunvalmiuksiaan ja sosiaalista kypsymistään sekä kehittämään elämänsuunnittelun kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja. Ohjauksen tuella oppilas tekee omiin kykyihinsä ja kiinnostuksiinsa perustuvia opiskelua, koulutusta, arkielämää ja elämänuraa koskevia ratkaisuja. Oppilaanohjauksen tarkoituksena on edistää koulutyön tuloksellisuutta, lisätä hyvinvointia koulussa sekä ehkäistä syrjäytymistä. Sen avulla edistetään myös koulutuksellista, etnistä ja sukupuolten välistä tasa-arvoa. Oppilaan turvallista siirtymistä opintopolun nivelvaiheissa tulee tukea oppilaanohjaajien ja toisen asteen oppilaitosten ohjauksesta vastaavien opinto-ohjaajien sekä opettajien välisellä yhteistyöllä, joka ylittää oppilaitosten ja kouluasteiden väliset rajat. (Opetushallitus 2004, 258.)

Perusopetuksen oppilaanohjauksen valtakunnallista tilaa on analysoitu opetushallituksen toimesta. Sen ongelmakohtaksi nähdään juuri ohjauksen toteutumisen nivelvaiheessa. Opetushallituksen vuonna 2002 toteuttaman tutkimuksen mukaan oppilaanohjauksen resurssit eivät ole riittävät ohjauksen tarpeeseen nähden. Yhteistyö perusopetuksen ja ammatillisen koulutuksen nivelkohdassa nähtiin liian vähäiseksi. Oppilaat jäivät ilman henkilökohtaisia kontakteja ja tiedot ammatilliseen koulutukseen hakeutumisesta jäivät usein puutteellisiksi. (Liljeström 2004.) Myös nuorten ohjauspalvelujen kehittämiseen keskittyvästä opetusministeriön työryhmämuistiosta selviää, että nivelvaiheen ohjaus kaipaa kehittämistä. Avainasiaksi nivelvaiheen ohjauksessa koettiin yhteistyömallien kehittäminen. Lisäksi oppilaanohjaajan toimenkuvan rajaaminen koettiin tärkeäksi asiaksi. Oppilaanohjaajan toimittaessa oppilaanohjaukseen liittymättömiä asioita, esimerkiksi toimiessaan sijaisopettajana, ohjauksen resurssit pienenevät entisestään. (emt.)

Tampereen alueella opinto-ohjauksen tilaa vuonna 2004 selvittäneen työryhmän raportista käy ilmi, että jokaisessa Tampereen yläkoulussa on virkaan palkattu yhtä viransijaisuutta lukuun ottamatta pätevä opinto-ohjaaja. Peruskoulun sijoittumis seuranta-tilastojen mukaan vuonna 2004 Tampereella peruskoulunsa päättäneistä luokalle jäi 0,9 %. 0,8 % oppilaista ei sijoittunut mihinkään oppilaitokseen. Työelämään siirtyneitä oli 0,3 %. (Liljeström 2004.) Varsinkin oppilaat, jotka eivät sijoitu mihinkään oppilaitokseen peruskoulun jälkeen ovat hyvin suuressa syrjäytymisvaarassa, ja tämän vuoksi tuki siirtymävaiheessa olisi erittäin tärkeää.

Perusopetuksen päätyttyä oppilaan tulisi omata opiskelunvalmiudet toisen asteen opintoihin. Lisäksi oppilaalla tulisi tässä vaiheessa olla käsitys itsestään oppijana ja valmiudet tehdä itsenäisiä valintoja. Näiden valmiuksien perustana on kehittynyt itsetuntemus. Uraohjauksen ja jatko-opintoihin hakeutumisen lisäksi oppilaanohjaaja on vastuussa elämänsuunnittelun ohjauksesta. (Liljeström 2004.)

Oppilaanohjauksen perustana on myönteinen ihmiskäsitys ja luottamus ihmisen kehittymisen mahdollisuuteen. Oppilaanohjaajan työ on itseluottamuksen ja it-

seohjautuvuuden vahvistamista, kullekin sopivan ratkaisumahdollisuuden etsimistä sekä kokonaisvaltaista kohtaamista. Oppilaanohjaajan kanssa käydyillä keskusteluilla pyritään herättämään uutta näkökulmaa ohjattavan ajatteluun. Parhaimmillaan se johtaa konkreettisiin toimiin tavoitteiden saavuttamiseksi. Kun kyseessä on peruskoulun yläluokilla toimiva oppilaanohjaaja, tulee ohjauksen tarjota paljon vaihtoehtoja, jotta nuori saa tehdä itsenäisiä ratkaisuja ja pääsee vaikuttamaan omaa elämäänsä koskeviin kysymyksiin. Oppilaanohjauksen vuorovaikutuksellisuus tuo työhön suurimmat haasteet. (Kainiemi 2007, 31-33.)

2.2 Nuortti-projekti

Nuortti-projekti oli vuosina 2005 - 2008 toiminut Ahjolan kannatusyhdistys ry:n nuorisotoimen alainen hanke. Ahjola on vuonna 1929 perustettu yksityinen setlementti. Perusajatuksena Ahjolan toiminnassa on järjestää ohjattua toimintaa ja harrastusmahdollisuuksia kaikenikäisille ihmisille Tampereen alueella. Toimintamuotoja Ahjolassa on runsaasti. Kansalaisopiston, iltapäiväkerhotoiminnan, päivähoidon, nuorten harrastekerhojen ynnä muun toiminnan lisäksi, Ahjola järjestää kohdennettua toimintaa erityisryhmille, jota myös Nuortti-projekti edusti. Arvomaailmaltaan Ahjola on suvaitsevainen, kristilliset arvot omaava poliittisesti sitoutumaton järjestö. Ahjolan toimintaa rahoittavat Opetusministeriö, Raha-automaattiyhdistys, Länsi-Suomen Lääninhallitus, Tampereen kaupunki sekä yksityiset yritykset. Lisäksi Ahjolassa toimii oma varainhankinta jota on Mainos Ahjolan suorittama ulkomainospaikkojen vuokraus. (Ahjolan kannatusyhdistys ry, 2009.)

Nuortti-projektin kohderyhmänä toimivat 15 - 19-vuotiaat syrjäytymisvaarassa olleet, aikuista tukea tarvitsevat nuoret. Tavoitteena oli tarjota apua, tukea sekä ohjausta itsenäisen elämän aloituksessa. Lisäksi projekti tarjosi mielekästä vapaa-ajan toimintaa sekä kansainvälisiä mahdollisuuksia. Projektissa nuorella oli mahdollisuus luoda siteitä aikuisiin. Projektin kirjattujen tavoitteiden mukaan ”turvallisen aikuisen olemassaolo on tärkeää, mikäli se tarve ei tule kotona täytetyksi”. Lisäksi projekti ohjasi kouluuyhteisön kautta nuorta löytämään oman polkunsä ja tuki häntä sen kulkemisessa. Tämä menetelmä oli käytössä lähinnä

nivelvaiheessa olevien nuorten keskuudessa. Tavoitteena oli toimintamuodon kehittäminen osaksi Tampereen alueen palvelujärjestelmää, mutta resurssit olivat lopulta riittämättömät tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Kohderyhmän tavoittamisen väylä löytyi koulumaailmasta ja mukana toiminnassa olivat Tesoman, Tammerkosken sekä Kaarilan koulut. Toiminta oli luonteeltaan pienryhmätoimintaa, ja osallistujat valikoituvat siihen oppilashuollon toimesta. Toiminnan puitteissa kokoonnuttiin kerran viikossa. Aktiviteetit olivat ennalta yhdessä sovituja esimerkiksi tutustumiskäyntejä oppilaitoksiin ja uusiin harrastusmahdollisuuksiin. Projektin puitteissa toteutettiin myös kansainvälistä toimintaa, leiritointia sekä osallistuttiin erilaisiin tapahtumiin. (Malkamäki 2008.)

Perusajatuksena kaikessa Nuortin toiminnassa oli yksilön arvostus, asiakaslähtöisyys sekä henkilökohtainen läsnäolo. Toteutuksessa panostettiin luottamukseen, turvallisuuteen, kuuntelemiseen ja kunnioittamiseen. Tärkeässä asemassa olivat myös nuorten omien tavoitteiden ja toiveiden tukeminen. Pienryhmätoiminnan lähtökohtana oli ehkäistä syrjäytymistä, löytää kehittäviä ja mielekkäiden aktiviteetteja ja opetella ryhmässä toimimista sekä vastuunkantoa. Lisäksi pienryhmissä opeteltiin ja kehitettiin yksilö-, elämänhallinta- ja vuorovaikutustaitoja. Toimintaan kuului myös itsetuntemuksen lisäämistä ja omien vahvuuksien löytämistä ja kehittämistä. (Malkamäki 2008.)

3. TUTKIMUKSEN KESKEISET KÄSITTEET

Nuortti pyrkii tavoittamaan syrjäytymisvaarassa olevia, peruskoulusta toiselle asteelle siirtyviä nuoria. Tämän vuoksi avaan käsitettä syrjäytyminen ja sen jälkeen pohdin syrjäytymisen ehkäisemisen keinoja. Syrjäytyminen on laaja käsite ja sen syyt ovat moninaiset. Käyn sen tässä yhteydessä läpi pääpiirteittäin käyttämällä apuna viimeaikaisia tutkimustuloksia sekä jo aiemmin ilmestynyttä tietoa aiheesta. Sitä ennen perehdyn nivelvaiheen käsitteeseen, sillä se on opinnäytetyöni kannalta merkittävässä asemassa, joten sanan merkitys tämän tutkimuksen yhteydessä on syytä tarkentaa.

3.1 Nivelvaihe

Tommi Hoikkala (2007, 4) valaisee nuorten nivelvaiheen palveluja koskevan tutkimusinventaarin esipuheessa, että terminä nivelvaihe on vakiintunut kuvaamaan juuri yläkoulun ja toisen asteen välistä siirtymää. Sen voi helposti yhdistää koulupudokkaisuun, koulutuksen ulkopuolelle jääneisiin sekä ammatillisen koulutuksen keskeyttäneisiin. Opinnäytetyöni tarkastelee juuri tätä kohderyhmää. Nuortti kokee tärkeäksi, että nuorta tuetaan nivelvaiheen yli sen takia, että vältettäisiin turhat väliinpuotoamiset ja keskeyttämiset. Käytän siis tutkimuksen yhteydessä nivelvaihetta kuvaamaan peruskoulun ja sen jälkeisen jatkokoulutuksen välimaastoa. Opetusministeriön työryhmän mukaan nivelvaihe ei siis ole pelkkä taitekohta, vaan se on nähtävä pidempiaikaisena siirtymävaiheena, jonka aikana jatko-opintoihin ja tulevaisuuden ammattiin liittyvät suuntautumiset selkiytyvät. Nivelvaiheeseen liittyvät siis niin perusopetuksen sisällöt kuin koulutusalun vaihtokin. (emt., 4.) Nuoret tarvitsevat entistä enemmän tukea nivelvaiheessaan. Pietikäinen (2007, 5) jatkaa tutkimusinventaarissa, että siirtymävaiheeseen kaivataan ohjaavaa ja valmistavaa tukea. Nivelvaiheen ohjaus kaipaava aikaisempaa aloitusajankohtaa. Ohjauksellinen jatkumo koetaan tärkeäksi. Tässä yhteydessä peruskoulun jälkeen väliinpuotoajanuoret, jotka eivät jatka kouluttautumista, jäävät hyvin helposti ilman minkäänlaista tukea. Peruskoulun oppilaanohjaajan työ päättyy peruskoulun päättävien osalta viimeiseen Suvivirteen ja toisen asteen opinto-ohjaajan työ taas alkaa syksyllä oppilaitokseen valittujen keskuudessa. Tutkimusinventaarissa painotetaan huomion kiinnittämistä koulutuksen ulkopuolella oleviin nuoriin (Pietikäinen 2007). Nuortin kaltaiset hankkeet voisivat ideaalitulanteessa toimia heikosti menestyvien nuorten kannattelijana nivelvaiheen alusta loppuun asti, jotta nuori ei tipahda kyydistä kesken matkaa. Yhteiskuntapoliittisissa tavoitteissa on viimeaikoina keskitytty tehostamaan nivelvaiheprosessia ja pyritty vähentämään pudokkaiden sekä keskeyttävien määrää. Toimimaton nivelvaihe ja puutteelliset ohjauksen resurssit on katsottu olevan suuri syy nuorisotyöttömyyteen. Tämän vuoksi viimeaikoina on perustettu useita paikallisia sekä valtakunnallisia hankkeita nivelvaiheen parantamiseksi. (emt., 11.)

3.2 Syrjäytyminen

Käsitteenä syrjäytyminen on laaja-alainen ja sitä voidaan määritellä monella tavoin. Yleisellä tasolla syrjäytymisen katsotaan olevan kasaantunutta huono-osaisuutta. Siinä yhdistyvät työttömyys, toimeentuloon ja elämänhallintaan liittyvät ongelmat sekä yhteiskunnallisen osallisuuden puute. Syrjäytymiseen voidaan liittää myös esimerkiksi sairautta, poikkeavuutta, rikollisuutta tai päihteiden käyttöä. Syrjäytyminen ei aiheudu mistään yksittäisestä ongelmasta, vaan syrjäytymiseen liittyy kasaantuneet elämään negatiivisesti vaikuttavat seikat. Rantala (2006) viittaa tutkimuksessaan sosiaali- ja terveysministeriön raporttiin ilmaistessaan, että kyse on ”eräänlaisen huono-osaisuuden kehän muodostumisesta”. Nuorten kohdalla ongelmien kasaantuminen voi tarkoittaa vaikkapa koulupinnausta, ilkivaltaa, kiusaamista ja päihteiden käyttöä. Nämä seikat ovat yhteydessä toisiinsa. Yleistynyt ja yhä varhaisemmin aloitettu huumeiden kokeilu/käyttö johtaa usein entistä aikaisemmin alkavaan syrjäytymiskierteeseen, johon liittyy muun muassa sosiaalisia, koulutuksellisia ja rikollisuuteen liittyviä ongelmia. Rantala esittää esimerkiksi koulupinnauksen olevan suora merkki siitä, että oppilaalla ei ole kaikki hyvin. Syy saattaa toki olla nuoruuteen liittyvää normaalia väsymystä tai rajojen kokeilua, mutta taustalla saattaa olla myös syrjäytymisvaara. Asiaan puuttumalla, vaara voidaan ehkäistä. Rantala viittaa Peltoseen, jonka mukaan nuori ilmaisee erilaisin viestein tilanteesta ennen todellisen ongelman puhkeamista. (Rantala 2006, 25.) Myös Nuortitoiminnassa, kuin kaikissa muissakin Nuortin kaltaisissa hankkeissa ohjaajan herkkyys syrjäytymisen merkkejä kohtaan ja hyvät vuorovaikutustaidot ongelmien puimiseksi ovat edellytys tavoitteiden saavuttamiseksi.

Mäensivu (2006, 46) kehottaa tarkastelemaan nuorten syrjäytymistä laajempänä ilmiönä kuin koulunkäyntiin liittyvinä ongelmina. Syrjäytymistä tulisi tarkastella nuoren omana kokemuksena, jonka taustalla on usein kehitykseen tai minäkuvaaan liittyviä ongelmia. Nivelvaiheessa olevien nuorten kehitystehtäviin kuuluu minäkuvan ja identiteetin rakentamiseen liittyviä ongelmia. Nuoren sisäinen psyykinen maailma käy läpi suuren rakenteellisen ja toiminnallisen muutoksen (Dunderfelt 1997, 97). Syrjäytymisvaarassa olevan nuoren kohdalla näiden

muutosten tuomat ongelmat ovat suuremmissa mittasuhteissa. Tulkinat syrjäytymisen syistä ja kartoitus auttamisen mahdollisuuksista koetaan tärkeiksi. Koulun ajatusmaailma perustuu hyötyyn ja tehokkuuteen ja tästä syystä virallisempien, nuorten kanssa toimivien henkilöiden, on hankala tarkastella nuoren elämäntodellisuutta. (Mäensivu 2006, 44 - 45.) Uravalintaa koskevia päätöksiä tehdään kehitykseen nähden varhaisessa vaiheessa, noin viidentoista vuoden iässä. Elämänkaaripsykologiaa sovellettaessa, nivelvaiheen aikana eletään nuoruusiän varhais- (13 - 16-vuotiaat) ja keskivaihetta (16 - 19-vuotiaat). Koko nuoruus on Dunderfeltin (1997, 92) sanojen mukaan ”aikaa, jolloin pitää ikään kuin uudestaan oppia elämään. On opittava ohjaamaan elämäänsä oman yksilöllisyytensä kautta yhä tietoisemmin suhteessa muihin ihmisiin, luontoon ja koko maailmankaikkeuteen”. (emt., 92 - 94.) Kun otetaan nuoruudessa alkava yksilöllistymisprosessi huomioon, voidaan Nuorttitoiminnassa, kuten muissakin nivelvaiheen ohjaustehtävissä, eläytyä paremmin nuoren elämysmaailmaan ja näin ollen voidaan kohtaamiseen löytää ymmärtävämpi sävy.

Myös Takala (1992) kirjoittaa syrjäytymisvaarassa olevan nuoren elämän kokonaisvaltaisesta tarkastelusta. Sisäisten myllerrysten ja heikkojen arvosanojen lisäksi on hahmotettava esimerkiksi mahdolliset fyysiset ongelmat taikka kodin heikko taloudellinen tilanne. Takala jakaa syrjäytymisen vaiheisiin, joista ensimmäisessä nuori kohtaa vaikeuksia koulussa, kotona tai sosiaalisessa ympäristössä. Nämä vaikeudet säteilevät koulusuorituksiin, josta syntyy niin sanottu kouluallergia. Tutkintojen puuttuessa ajaututaan huonoon työmarkkina-asemaan, joka puolestaan johtaa täydelliseen syrjäytymiseen, joka voi sisältää muun muassa henkilön kriminalisoitumista tai alkoholisoitumista. Viimeinen syrjäytymisen vaihe on laitostuminen tai eristäminen muusta yhteiskunnasta. (Takala 1992, 38.) Edellä esitetystä teoriasta on erittäin helppo päätyä johtopäätökseen, että mitä nopeammin syrjäytymisen vaaraan puututaan, sitä helpompaa yksilön integroiminen takaisin yhteiskuntaan on.

Yhteenvetona nuorten syrjäytymisen määrittelystä voisi sanoa, että se on moniulotteista ongelmien kasautumista, jossa on otettava huomioon niin yksilön sisäinen kuin ulkopuolinenkin maailma. Näiden seikkojen lisäksi on vielä huomioitava, että nuorten kokemaa elämänvaihetta on suhteutettava kulloiseenkin yh-

teiskunnalliseen tilanteeseen. Takalan (1992, 16) tutkimuksesta selviää Jyrkämän jo vuonna 1986 tekemät havainnot syrjäytymisen lisääntymisestä silloisessa yhteiskunnassa lähihistoriaan verrattuna. Mikäli peruskoulun jälkeisten jatko-opintojen ulkopuolelle jääneitä nuoria tarkastellaan tässä yhteydessä syrjäytyneinä, on heidän osuutensa kääntynyt vuonna 2006 nousuun monen vuoden tasaisen laskun jälkeen. Vuonna 2006 pudokkaiden määrä oli 7 %, kun se vuonna 2005 oli ollut 5 %. Tilastollista muutosta selitetään muun muassa lukion laskevalla suosiolla sekä ammattikoulupaikkojen riittämättömyydellä. (Myllyniemi 2008, 28.) Yhteiskunnalliset muutokset ovat siis yhteydessä nuorten syrjäytymiseen. Nyky-yhteiskunnan kilpaileva ja tehokkuuteen pyrkivä ilmapiiri eivät ole ainakaan nuorten syrjäytymistä helpottavia tekijöitä. Minäkuvaan puolestaan vaikuttaa esimerkiksi kehittynyt informaatioteknologia, joka luo median välityksellä nuorison keskuuteen vääristyneitä ihanteita, joita seuraamalla on helppo ajautua ongelmiin oman identiteetin rakennusvaiheessa.

3.3 Syrjäytymisen ehkäisy

Nuoria on kuunneltava, jotta opimme tuntemaan heidän elämäntilannettaan. Muuttuvassa yhteiskunnassa on välillä hankala tarkastella nuoren elämäntilannetta ja suhteuttaa nuoren elämää oikeaan viitekehkeykseen. Paras tapa selvittää, miten nuori kokee itsensä, on antaa hänen itse kertoa arvionsa kyvyistään, taidoistaan ja voimistaan. Syrjäytyneen nuoren kohdalla olennainen seikka on se, että kuva itsestä on muutettavissa. Monipuolisten positiivisten kokemusten kautta, joita koulu tai muu syrjäytymistä ehkäisemässä oleva taho tarjoaa, syrjäytymisuhan alla oleva nuori saattaa havaita, että epäonnistumisten kierre on katkaistavissa. Koulusta ja oppimisesta syrjäytyvälle nuorelle on turha tarjota oppimiskokemuksia, joista hän on jo sivussa. Tarjolla tulisi olla jotain perinteisestä koulusta poikkeavia vaihtoehtoja. (Mäensivu 2006, 46.) Nuortin puitteissa nuorelle tarjotaan mahdollisuus onnistumisen kokemuksiin koulun ulkopuolisessa vapaa-ajan toiminnassa. Nuortti tulee myös kouluun, mutta Nuorttitoiminnan edustaja on koulussakin kuitenkin ulkopuolinen työntekijä, joka tarjoaa kuunteleupua ja tukeaan ilman ennakkoon tehtyjä oletuksia nuoren kyvyistä ja kohtaa nuoren ilman odotuksia koulumenestyksestä.

4. TUTKIMUKSEN ESITTELY

Pyrin vastaamaan tutkimuksessa ensisijaisesti kysymykseen, millä tavoin huonosti menestyvien yläkoululaisten jatkokoulutukseen hakeutumista voitaisiin tukea Tampereen alueella. Tarkastelin asiaa kolmella tavalla:

1. Tein kartoituksen siitä, minkälaisia hankkeita asian tiimoilta on jo olemassa
2. Tarkastelin Nuorttitoimintaa laadullisia tutkimusmenetelmiä apuna käyttäen. Tarkastelussa oli ennen kaikkea kysymykset: Mitkä ovat Nuorttitoiminnan vahvuudet muuhun toimintaan verrattuna? Miten sitä voitaisiin vielä kehittää, jotta peruskoulun pian päättävät nuoret hyötyisivät siitä mahdollisimman paljon?
3. Haastattelin Tampereen yläkoulujen oppilaanohjaajia, jotta sain kerättyä tutkimukseen mukaan kokemuksia kentältä. Toteutin haastattelut strukturoidulla haastattelulomakkeella, jonka kysymykset keskittyivät ottamaan selvää siitä, miten Tampereen alueella huonommin menestyvien yhdeksäsluokkalaisten jatko-opintoihin hakeutumista voitaisiin tukea, olisiko koulun ulkopuoliselle avulle tarvetta ja minkälaista tuki voisi mahdollisesti olla.

4.1 Tutkimusmenetelmät

Tutkimuksen alkajaisiksi punnitsin vaihtoehtoja tutkimuksen suorittamisen kannalta parhaista menetelmistä. Päädyin kvalitatiivisen, eli laadullisen tutkimuksen suorittamiseen siitä syystä, että jo alusta asti oli tiedossa, että lukuvuosi Nuorttitoiminnan puitteissa olisi luonteeltaan havainnoivaa kenttätyötä, jossa laadulli-

set määreet tulisivat olemaan merkityksellisiä. En etsinyt tutkimuksessa eroja muuttujien välillä, tai pohtinut tilastollisia todennäköisyyksiä, joten kvantitatiivinen tutkimus ei tullut kysymykseen (Alasuutari 1994, 29). Keskityin pikemminkin kartoittamiseen ja tein sitä niin Nuortitoiminnan kohderyhmän, eli nivelvaiheen oppilaiden, kuin myös tämän kohderyhmän kanssa työskentelevien ja sitä kautta kokemuksensa saaneiden oppilaanohjaajien keskuudessa. Haastattelutavoissa ja aineistonkeruussa oli eroja kohderyhmästä riippuen. Oppilaanohjaajien kyselyillä keräsin tutkimuksen kannalta oleellista tietoa kartoittamalla heidän näkemyksiään strukturoidun haastattelulomakkeen avulla. Strukturoidussa haastattelussa apuna on kysymysrunko, jota seuraamalla haastattelu etenee (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2007, 203). Koin strukturoidun haastattelun tutkimukseeni sopivaksi siitä syystä, että tutkimuksen ajoituksessa keväälle, halusin varautua siihen että, että haastateltavilla kohteilla, eli oppilaanohjaajilla voisi olla kädet täynnä työtä ja näin ollen haastattelu voisi helposti muuttua esim. tapaamista tehokkaammaksi sähköpostitteluksi tms. Tästä syystä oli tärkeää, että kaikki haastateltavat saisivat samanlaisen kysymysrunгон vastaustavasta riippumatta. Suurin osa haastatteluista toteutuikin juuri sähköpostilla. Vaikka useampi haastattelu muuttuikin aikataulujen yhteensopimattomuuden seurauksena kyselyksi, oli tärkeää, että kysely oli kuitenkin kontrolloitu. Yksi kontrolloidun kyselyn tyyppi on informoitu kysely, joka tarkoittaa sitä, että tutkija antaa tutkimuslomakkeet henkilökohtaisesti haastateltavilleen. Näin ollen tutkimuksen tarkoitus ja mahdolliset epäkohdat saadaan heti selvitettyä. (Hirsjärvi ym. 2007, 192.) Ehdotus haastattelusta lähti yhteensä viidelletoista Tampereen yläkouluissa toimivalle oppilaanohjaajalle. Halusin pitää näytteen pienenä, sillä kartoituksen tavoitteet olivat melko pienimuotoiset. Tavoitteena oli saada selvennys tutkimuksen alkajaisiksi määrittelemääni johtoajatukseen, jonka mukaan Nuortti-projektin kaltaisella hankkeella olisi paikkansa Tampereen yläkouluissa, sillä se lisää nivelvaiheessa olevien oppilaiden motivaatiota. Johtoajatuksessa on kiteytetty tutkimuksen perusidea, tarkoitus ja näkökulma (emt., 41). Haastattelujen avulla lähdin ottamaan selvää siitä, oliko alussa määritelty lause paikkansa pitävä. Halusin antaa haastateltaville tilaa omien näkemystensä esilletuomiseen. Tämän vuoksi haastattelu-/kyselylomakkeen kysymykset olivat avoimia, eli toisin sanoen lomakkeessa käytettiin tapaa, jossa esitettiin pelkkä kysymys ja jätettiin tyhjä tila vastausta varten (emt., 193). Lomake alkoi muutamalla tausta-

kysymyksellä, joissa tiedusteltiin vastaajan nimeä ja työpaikkaa. Itse tutkimuksen kannalta tiedot eivät olleet niinkään oleellisia, sillä tavoitteenani ei ollut etsiä eroja eri koulujen välillä, tai ylipäätään keskittyä tarkastelemaan asiaa koulukohteisesti. Taustakysymysten jälkeen haastattelu pureutui tarkastelemaan oppilaanohjaajien resursseja ja toiveita. Käytin lomakkeen valmistelussa esitutkimusta. Suoritin pilottitutkimuksen lähettämällä lomakkeen koehenkilölle täytettäväksi (emt., 199). Kokeilun jälkeen pystyin vielä tarkentamaan kysymyksiä turhien kaksoismerkitysten välttämiseksi ja karsin turhat kysymykset. Lisäsin myös tarkennuksia joihinkin kysymyksiin, joista en pilottitutkimuksen perusteella saanut mielestäni tarpeeksi tietoa. Lisäsin sähköpostilla lähettämieni lomakkeiden liitteeksi saatekirjelmän (Liite 1), jossa kerroin pääpiirteittäin tutkimuksen sisällöstä ja merkityksestä. Pyysin ystävällisesti palauttamaan lomakkeen määräpäivään mennessä ja kiitin etukäteen vastauksista (emt., 199). Vastauksia haastattelu-/lomakkeentäyttöpöytäni tuli kuusi kappaletta. Näyte oli mielestäni juuri sopiva, mutta viidestätoista pyynnöstä olisin odottanut, että useampi olisi vastannut. Täytyy kuitenkin ottaa huomioon, että kevät on erittäin kiireistä aikaa yhteishakujen ja muiden lukuvuoden loppuun kasautuvien työtehtävien vuoksi oppilaanohjaajille. Aineiston keruun jälkeen järjestelin materiaalin uudella tavalla analyysia varten (emt., 217). Analysoin aineiston teemoittelemalla sen. Etsin vastauksista yhtäläisyyksiä ja järjestin ne erilaisiin luokkiin sen mukaan, kuinka paljon mitäkin vastauksia ilmeni ja miten yleistettävissä ne olivat. Palaan luvussa 7 käsittelemään opinto-ohjaajien mielipidekartoituksesta saamiani havaintoja. Opinto-ohjaajien haastattelurunko löytyy kokonaisuudessaan liitteistä (2.)

Nivelvaiheen oppilaita haastatellessani, lähestymistavat olivat täysin erilaiset, kuin opinto-ohjaajien mielipidekartoituksessa. Kyse oli teemahaastattelusta, joka on lomake- ja avoimen haastattelun välimuoto. Olin määritellyt haastattelun aihepiirit valmiiksi, mutta en asettanut kysymyksille tarkkaa muotoa tai järjestystä. (Hirsjärvi ym. 2007, 203.) Tekemäni haastattelurungon pohjalta (Liite 3) järjestettiin yksilökeskustelut, joissa kulloisenkin tarpeen mukaan käytiin toiset teema-alueet nopeammin läpi, kun taas toisiin keskityttiin enemmän tarkennusten ja jatkokysymysten avulla. Nuortitoimintaan osallistuneita haastatteleamalla selvitin, mitä Nuortitoiminta voisi lukuvuonna 2009 - 2010 tarjota, jotta toimintaan osallistuvat hyötyisivät siitä mahdollisimman paljon. Tein haastatteluja yhdessä

oppilaanohjaajien kanssa 14 kappaletta. Haastattelu toimi tiedonkeruun ohella myös haastattelukäytännön harjoittelutilaisuutena haastateltaville. Käsittelen kohderyhmä haastattelun merkitystä ja kulkua tarkemmin luvussa 6.

Haastattelu- ja kyselyaineiston lisäksi keräsin havaintoja toimimalla lukuvuoden ajan Nuorttitoiminnan ohjaajana. Keräsin tietoa havaintojen kautta toiminnan onnistumisesta, ongelmakohdista, tarpeista ja toiminnan kehittämisestä. Hain näkemystä kentältä, eli toimiessani Nuorttitoiminnan ohjaajana kohderyhmän parissa, sekä moniammatillisista palavereista. Näihinkin havaintoihin palaan vielä myöhemmin luvussa 6.

4.2 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus

Tutkimuksen teolle myönnettiin lupa, mikä on peruslähtökohta pohdittaessa tutkimuksen eettisyyttä. Haastatteluissa otin huomioon ihmisarvon kunnioittamisen ja tein haastateltaville selväksi, että tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Haastateltavat perehdytettiin joko saatekirjeen tai sanallisen alustuksen avulla. Näin haastattelijoita ei johdeta harhaan, vaan he saavat luotettavan kuvan tutkimuksesta, johon ovat osallistumassa. (Hirsjärvi ym. 2007, 25.) Raportoin vastaukset nimettöminä ja suljin nimitiedot pois jo analysointivaiheessa turhien oletusten välttämiseksi sekä anonyymiyden säilyttämiseksi. Pätevien tulosten saavuttamiseksi laadin kysymykset mahdollisimman selkeiksi ja testasin kysymysten toimivuutta ennen varsinaista aineiston keruuta. (Hirsjärvi ym. 2007, 197)

5. TAMPEREELLA TOIMIVAT AIHEESEEN LIITTYVÄT HANKKEET

Esittelen seuraavaksi lyhyesti Tampereen alueella tällä hetkellä toimivia suurimpia nuorten ohjauspalveluita. Rahoittajina alla esitellyille hankkeille toimivat muun muassa Tampereen kaupunki, opetusministeriö, Silta-Valmennusyhdistys ry ja Euroopan sosiaalirahasto. NOVO-forum on pääosin kolmannen sektorin

toimijoista koostuva verkosto, joka tuottaa tuki ja ohjauspalveluita erityistä tukea tarvitseville nuorille. Sen palveluihin kuuluvat muun muassa seuraavat toiminnot:

1. AKU-toiminta, eli ”ammatilliseen koulutukseen ja uralle”, tarjoaa peruskoulun päättäneille, alle 18-vuotiaille, ilman opiskelupaikkaa oleville sekä varhaisessa vaiheessa ammatillisen opiskelun keskeyttäneille nuorille ohjausta oman elämänpolun löytämiseen Tampereen seudulla. (Tampereen kaupunki 2010.)

2. KOHO-palvelut tarjoavat Silta-Valmennusyhdistys ry:n yksilöohjausta alle 24-vuotiaille nuorille Tampereella. Palvelu on tarkoitettu niille nuorille, jotka tarvitsevat tukea oman elämäntilanteensa eteenpäinviemiseen. Tavoite on auttaa nuorta kiinnittymään opiskeluihin tai työelämään. Välitavoitteena voi olla nuoren toimintakykyä edistäviin palveluihin ohjaaminen. (Tampereen kaupunki 2010.)

3. ETTI, eli etsivä työ työpajaverkossa -hanke on myös Silta-Valmennusyhdistys ry:n hanke joka on luotu mahdollistamaan alle 29-vuotiaan tamperelaisen nuoren tuettu siirtyminen palvelusta toiseen. Kohderyhmänä ovat nuoret, joilla on vaikeuksia hakeutua ja kiinnittyä tarvittaviin palveluihin. Kiinnittymistä edesautetaan liikkuvalla ja joustavalla työotteella, sekä yhteistyöllä muiden palveluiden, kuten esimerkiksi oppilaitosten ja työhallinnon kanssa. (Tampereen kaupunki 2010.)

4. Kestävät koulutus- ja uravalinnat -projekti auttaa alle 29-vuotiaita nuoria siirtymään koulutukseen. Kohderyhmänä ovat peruskoulun päättäneet työttömät koulutus- ja uravalinnoissaan tukea tarvitsevat nuoret. Palvelu on luonteeltaan yksilöohjausta. (Tampereen kaupunki 2010)

5. NMKY:n The Point -nuorisotila järjestää sosiaalisen vahvistamisen lähtökohdista toimintaa 13 - 17-vuotiaille nuorille. Tarjolla on esimerkiksi erilaisiin tarpeisiin räätälöitävää pienryhmätoimintaa. (Novo-forum 2010.)

6. NNKY:n JOPA ts. jalat oman pöydän alle -yhteisö, joka tarjoaa tuettua asumista nuorille 17 - 24-vuotiaille naisille, jotka tarvitsevat tukea itsenäisen elämän

aloitukseen. JOPA auttaa koulutukseen ja työelämään ohjautumisessa, raha-asioissa yms. (Novo-forum 2010.)

7. TAITO-paja tarjoaa alle 29-vuotiaille nuorille suunnattua työpajatoimintaa. Toiminnot koostuvat teatteritekniikan työvalmennuksesta sekä yksilövalmennuksesta. Kohderyhmänä ovat työttömät nuoret, jotka ovat kiinnostuneet mm. käsillä tekemisestä, kulttuurialasta ja tulevaisuudestaan. Valmennusjaksot ovat yksilöllisiä, mikä tarkoittaa sitä että toimintaan pääsee mukaan non-stop periaatteella. (Novo-forum 2010.)

Tutustuessani Tampereen alueella järjestettäviin hankkeisiin, sain ilokseni huomata, että nuorille suunnattuja ohjauspalveluita on paljon. Apua on tarjolla erilaisille ryhmille ja käytössä olevat toimintatavat vaihtelevat työpajamallista yksilöneuvontaan. Havaintojeni perusteella suurin osa palveluista on suunnattu peruskoulunsa päättäneille nuorille. Mielestäni hankkeissa ei näkynyt kuitenkaan niin hyvin se seikka, mikä luvussa 2.2 Nuortti-projektin esittelyn yhteydessä kävi ilmi. Nuortti-projektissa tukea suunnattiin siirtymävaiheeseen. Tämä on mielestäni hyvin tärkeää, sillä peruskoulun päättäneet nuoret eivät välttämättä osaa itse ohjautua peruskoulun jälkeisiin palveluihin, jolloin voi pudota peruskoulun ja sen jälkeisten palvelujen väliin. Palaan pohtimaan Nuortin roolia nuoren siirtymävaiheen kannattelijana vielä tuonnempana.

6. NUORTIN LUKUVUOSI 2009 - 2010

Seuraavaksi avaan sitä, miten Nuorttitoimintaa tehtiin syksystä 2009 kevääseen 2010. Olemalla mukana toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa, pääsin hyvin tekemään havaintoja, mitä nivelvaiheen nuoret ehkä tarvitsisivat. On pidettävä mielessä, että havaintoni perustuvat vain yhden yläkoulun ja yhden ryhmän yhteen lukuvuoteen. Tutkimuksia nuorten nivelvaiheeseen liittyen on paljon ja erilaisia hankkeita kehitetään vastaamaan nivelvaiheen ongelmiin. Tavoitteeni ei ole ollut luoda uusia mullistavia toimintamalleja tai etsiä omien kenttähavaintojeni avulla epäkohtia nivelvaiheen yhteiskuntapoliittisten tavoitteiden

linjasta. Toiminnan tavoitteet ovat alusta asti olleet selkeät, mutta pienimuotoiset: jo yhden nuoren motivoimisessa apuna oleminen on onnistuminen.

6.1 Nuortti käytännössä

Syksyllä 2009, kun Nuorttitoiminnan järjestämistä aloiteltiin Kaarilan yläkoululla, oli koululla juuri käynnissä Zest-ohjelmaan liittyvä tapahtuma, jossa Veikka Gustafsson kertoi oppilaille elämänhallinnasta. Itse en puhetta kuullut, mutta luennon aikana käsiteltiin miten mielekäs ja onnellinen elämä rakentuu ja miten omia vahvuuksia voi käyttää hyväkseen. Zest-ohjelma on Suomen lasten ja nuorten säätiön organisoima projekti. Se pyrkii tukemaan koulujen kasvatustyötä ja antamaan uusia välineitä elämäntaitokasvatukseen (Suomen lasten ja nuorten säätiö 2010). Vaikka suomalaisessa kulttuurissa on totuttu pärjäämään yksin, professori Kari Uusikylä kertoo Zest-ohjelmasta tehdyssä lehdistötiedotteessa, että osallisuus ja yhteisöihin kuuluminen ovat yksilöllisestä kulttuurista huolimatta kuitenkin asioita, joita nuoret nykypäivänä kaipaavat. Zest-ohjelma edistää osaltaan tätä kaivattua yhteisöllisyyttä. Omia kykyjään arvostaessa ihminen pystyy näkemään vahvuudet myös muiden ihmisten erilaisuudessa ja pitämään erilaisuutta rikkautena. (Nokian lehdistötiedote, 2006.) Zestin pääajatuksukset olivat hyvin samankaltaiset kuin Nuorttitoiminnan visiotkin. Tämän vuoksi Zest-ohjelman vierailu Kaarilan koululla tuli näkymään Nuorttitoiminnassakin.

Nuorttitoimintaa rakennettiin Kaarilan koulun oppilaanohjaajien kanssa. Välillä kokoonnuttiin myös suuremman ryhmän voimin miettimään Nuortin jatkotoimia. Tällöin toiminta sai näkökulmaa moniammatillisesta tiimistä, johon kuului koulun henkilökunnan edustajina usein oppilaanohjaajat, kuraattori, koulupsykologi, erityisopettaja, terveydenhoitaja ja rehtori sekä Ahjolan edustajia nuorisotyön kentältä.

Zest-ohjelmaa ja vuosina 2005 - 2008 toiminutta Nuortti-projektia yhdistelemällä Kaarilan kouluun syntyi syksyllä 2009 Tsemppiryhmä. Tsemppiryhmän toiminnasta tiedotettiin kohdennetusti yhdeksäsluokkalaisia oppilaita, joiden todistuksen keskiarvo oli alle 7. Koulun kautta tiedotettiin myös näiden heikommin me-

nestyvien oppilaiden vanhempia ja toiminta käynnistettiin yhteisellä vanhempainillalla, johon kutsuttiin kohderyhmään kuuluvat oppilaat vanhempineen. Paikalle saapui kymmenkunta oppilasta ja huoltajaa. Illan aikana puhui niin rehtori kuin oppilaanohjaajakin. Itse olin paikalla nuorisotyöntekijän roolissa. Tilaisuudessa selvitettiin vanhemmille yhteishakua sekä opiskelijoiden keskiarvoja suhteessa koulujen pisterajoihin. Vanhempainillan tarkoituksena oli herätellä myös vanhempia, sillä vanhempien tuki koettiin toiminnan kannalta hyvin merkitykselliseksi. Huoltajan rooli kannustajana ja perusasioiden valvojana esimerkiksi nukkuamaanmenoaikojen ja tietokoneen käytön säätelyssä edesauttoi toivottujen tulosten saavuttamista. Vanhempainillassa jokainen oppilas sai ilmoittautumiskaavakkeen, jonka täyttämällä pääsi mukaan tsemppiryhmään. Ryhmään ilmoitettiin 14 nuorta, mikä nähtiin hyvin positiiviseksi asiaksi. Monta huonosti koulussa menestyvää jäi ryhmän ulkopuolelle, mutta ryhmään jäseneksi tuleminen haluttiin pitää vapaaehtoisena siitä syystä, että motivaation tulee lähteä oppilaasta itsestään, jotta toiminnalla olisi jotain hyötyä. Nämä toimintaan ilmoittautuneet nuoret selvästi olivat ymmärtäneet, että nyt alkaa olla viimeiset hetket parantaa opintosuorituksia peruskoulun päättötodistukseen.

Tsemppiryhmän toiminnan alkajaisiksi jokainen ryhmään osallistuja haastateltiin erikseen. Tätä varten kokosin haastattelurungon (liite 3), joka muodostui neljästä osasta: arkirutiinit, motivaatio/tavoitteet, tulevaisuus, sekä itsearviointi. Haastattelun avulla kartoitettiin toimintaan osallistuvien koululaisten jatkokoulutus suunnitelmia ja kouluvierailutoiveita. Lisäksi haastatteluissa tarkasteltiin koululaisten arjen hallintaa ja rutiineja. Haastattelujen ideana oli saada suuntaa Nuortitoiminnan suunnittelemiseen. Toinen päämäärä oli tuoda kohderyhmälle haastattelukäytäntöjä tutuiksi. Yläkoululaiselle haastattelutilanteet eivät ole arkipäivää, mutta niitä on hyvä harjoitella jatkoa varten. Työhaastattelut, pääsykoetilanteet ja muut sen kaltaiset viralliset tapahtumat sujuvat hieman paremmin, kun taustalla on edes vähän kokemusta haastattelutilanteesta. Useasti tällaisissa tilanteissa kysellään Zest-ohjelmankin peräänkuuluttamia omia vahvoja ja heikkoja puolia. Haastatelllessani oppilaanohjaajien kanssa ryhmään osallistuneita, eivät he olleet välttämättä tulleet edes ajatelleeksi, mitkä voisivat olla hyviä tai huonoja puolia itsessä. Haastattelun aikana heräteltiin oppilaita itsetuntemuksen kehittämiseen. ”No, ehkä mä sitten tuun ihmisten kanssa aika hyvin

toimeen, niin joku palveluammatti vois olla sopiva” totesi yksi tutkimukseen osallistunut nuori pitkän pohdinnan jälkeen. Yksilöhaastattelujen järjestäminen oli positiivinen asia myös siitä syystä, että oppilaan henkilökohtainen kohtaaminen on arvokasta ja melko harvinaista luokkakokojen ollessa tätä nykyä yhä suurempia. Sama tulos ilmeni myös oppilaanohjaajien haastatteluaineistossa.

Roolini oli Nuorttitoiminnan puitteissa olla Ahjolan nuorisotyön edustaja Kaarilan koululla ja tarjota tukea jatkokoulutukseen ja motivaatioon liittyvissä asioissa. Alun perin suunnitelmissa oli järjestää koulun jälkeen tapahtuvaa ryhmätoimintaa. Toiminta jäi kuitenkin pelkästään suunnitelman asteelle, sillä motivaatio-ongelmien kanssa kamppailevia yhdeksäsluokkalaisia oli erittäin vaikea saada innostumaan koulun ulkopuolisesta, vapaaehtoisesta kannustustoiminnasta. Tässä onkin työnsarkaa tulevaisuuteen, sillä tämän kohderyhmän motivoiminen Nuorttiprojektin kaltaiseen vapaa-ajantoimintaan, jossa suunnataan osallistujia mielenkiintoisten harrastusten pariin ja järjestetään mielekästä ja motivoivaa toimintaa olisi erittäin positiivinen asia. Tehtäväkseni muodostui haastattelujen jälkeen koota yksilökeskusteluissa ilmenneet mieluisat jatkokoulutuspaikat ja järjestää vierailuja oppilaiden toiveiden perusteella Tampereelle ja sen lähistölle. Organisoin kouluvierailut ottamalla yhteyttä toisen asteen oppilaitosten opinto-ohjaajiin. Joillakin ammattioppilaitoksilla oli tarkasti etukäteen määritellyt päivät, koska vierailulle pääsi. Joidenkin kohteiden kanssa kävi niin, että aikataulut eivät menneet yksiin yhdeksäsluokkalaisten omien koepäivien ja ammattioppilaitosten vierailupäivien osalta. Tämän vuoksi vierailuita suoritettiin tarpeeseen nähden melko vähän. Syksyn aikana tutustuttiin kolmeen kohteeseen ja keväällä kahteen. Toimintaa käytännössä tehdessäni huomasin opintovierailujen tarpeellisuuden. Oppilailla ei ollut paljoakaan käsitystä siitä, mitä ammatillinen opetus käytännössä on tai minkälaisia vaihtoehtoja edes on tarjolla. Oppilaanohjauksen tunnilla toki käydään jatkokoulutuspaikat läpi, mutta varsinkin oppilaat, joiden suunnitelmat eivät jatkokoulutuksen suhteen ole selvillä, tai vaihtoehdot pisterajojen takia ovat hyvin vähäiset, tarvitsevat suuremman tuen koulutusalojen läpikäymiseen. Oppilaanohjaustunneilla tähän ei välttämättä ole aikaa. Oppilaanohjaajien kanssa käydyt yksilökeskustelut voivat toki auttaa koulutuspaikan valinnassa, mutta suurin motivaatio jatkokoulutukseen hakeutumiseen tulee

varmasti siitä, kun konkreettisesti näkee sen, mitä mahdollisesti tulevilla opinajolla on tarjota. Tähän kouluvierailut ovat siis oiva apu. Oppilaanohjaajilla ei välttämättä ole resursseja kouluvierailujen ohjaamiseen, joten koulun ulkopuolinen nuorisotyöntekijä tulee tässä asiassa tarpeeseen. Tsemppiryhmän puitteissa piti kuitenkin painottaa oppilaille rooliani, joka oli siis Ahjolan nuorisotyön Nuorttitoiminnan ohjaaja, eikä koulun puolesta palkattu sijainen. Koulun ulkopuolisena toimijana toin Tsemppiryhmään tuoreen näkökulman ja kohtaamiset tapahtuivat ilman ennalta syntyneitä oletuksia oppilaiden valmiuksista. Kouluvierailujen yhteydessä annettiin aikaa kohtaamiselle ja rakennettiin luottamusta. Koulun alueelta poispääsy toi kohtaamiseen uudenlaisen sävyn. Bussin kulkiessa pitkin Hämeenkatua oli helpompi ottaa esille ajatukset tulevasta parturikampaajan ammatista ja sulatella ajatusta muutosta toiselle paikkakunnalle opiskelupaikan perässä, pisterajojen niin vaatiessa. Aikaisemmin tutkimuksessa esitelty Nuortti-projektin tavoite turvallisen aikuisen olemassaolosta toteutui kouluvierailumatkoilla kuin itsestään.

Toimintaan suunniteltiin haastattelujen ja kouluvierailujen lisäksi muita toimintamuotoja, jotka jäivät kuitenkin Tsemppiryhmän kanssa suorittamatta. Nuorttitoiminnan jatkuessa toimintamuotoja on kuitenkin mahdollista ja suotavaa laajentaa.

Haastattelujen, sekä kouluvierailujen yhteydessä tekemäni havainnoinnin tuloksena listaan seuraavaksi asiat, joissa mielestäni Tsemppiryhmän nuoret kaipaavat tukea. Tsemppiryhmä vastasi kirjoltaan laajaa otosta huonosti menestyvistä yhdeksäsluokkalaisista, joiden todistuksen keskiarvo näytti alle 7. Ryhmässä oli oppimisvaikeuksista kärsiviä, rajojaan kokeilevia ja motivaationsa kadottaneita oppilaita, joiden syyt huonoon koulumenestykseen olivat moninaiset. Samankaltaisia joukkoja vaihtelevine ongelmineen on varmasti löydettävissä muistakin yläkouluista, joten havaintoni on sovellettavissa myös muihin Tampereen alueen yläkouluihin.

- ohjaava ja valmistava tuki
- itsetunnon kehittäminen
- realistinen ote tulevaisuuden pohdintaan

- arkirutiinien kriittinen tarkastelu
- päihdekasvatus
- vapaa-ajan vietto

Ohjaava ja valmistava tuki

Kuten jo edellä kuvailin, haastattelutilanne oli Tsemppiryhmäläisille uusi kokemus. Tämänkaltaisen tuen tarve on tulevaisuutta ajatellen tärkeää ja vaatii yksilön kohtaamista. Kokonaista ryhmääkin voi kannustaa ja valmentaa esimerkiksi pääsykoetilannetta varten, mutta yksilöllisellä ohjauksella saadaan jokaisen omat hyvät puolet esiin, joita hyödyntämään oppimalla nuori selviytyy helpommin opiskelu- ja työelämän arjessa eteen tulevista haasteista. Pääsykokeet ovat melko yleisiä monella alalla. Esimerkkinä logistiikan perustutkinto, johon useampi Tsemppiryhmäläinen oli hakeutumassa, perustuu valintakokeeseen. Kävimme alasta kiinnostuneiden Tsemppiryhmäläisten kanssa yhdessä oppilaitoksella paikan päällä kysymässä, minkälaiset pääsykokeet ovat ja miten niihin voisi valmistautua. Tämä ei tietenkään takaa pääsykokeessa menestymistä, mutta varmasti madaltaa jännityksen tunnetta, kun tiedossa on edes vähän, mitä kokeessa on luvassa.

Itsetunnon kehittäminen

Haastattelujen kautta yhtäläillä selvinnyt asia oli kehittämisen tarve itsetuntoon liittyvissä asioissa. Nivelvaiheessa olevat nuoret ovat monenlaisten kysymysten äärellä. Sen lisäksi, että ratkaistavana on tuleva ammatti, yläasteen loppu on usein identiteetin rakentamisen ja itsensä etsimisen aikaa. Itsearviointi on kyky, jonka avulla on realistisesti tarkasteltavissa omat hyvät ja huonot puolet vaikkapa luonteenpiirteissä tai erityistaidoissa. Haastattelujen aikana tein havainnon, että haastateltavien oli hyvin vaikea keksiä niin positiivista kuin negatiivistakin sanottavaa itsestä. Kuten arvata saattaa, suomalaiset luonteenpiirteet nousivat esiin ja negatiivisia asioita keksittiin positiivisia piirteitä enemmän. On kuitenkin tärkeää pysähtyä välillä miettimään vaikkapa sitä, mitkä kouluaineet sujuvat paremmin kuin toiset. Hyvien luonteenpiirteiden etsimisessä saa mielestäni käyttää luovuutta. ”En suutu helposti”, kertoi yksi haastateltava vahvuuksia ky-

syttäessä. Siinä on esimerkki jalosta piirteestä, joka voi helposti unohtua kulu-
neiden ja ulkoa opeteltujen työpaikkahaastattelufraasien alle.

Realistinen ote tulevaisuuden pohdintaan

Joillakin Tsemppiryhmäläisistä oli selkeä visio tulevaisuudesta ja toiveammatti oli ollut valmiiksi mietittynä jo pidemmän aikaa. On kuitenkin otettava huomioon, etteivät resurssit välttämättä riitä korkealle tähtäävään tutkintoon. Jos motivaatiota numeroiden nostamiseen ei löydy yhdeksännellä luokalla, löytyykö sitä välttämättä myöhemminkään? Tulevaisuuteen on toki hyvä katsoa luottavaisin mielin, mutta realistisella otteella. Nuorttitoiminnassa ei toki ole tarkoitus lytätä kenenkään unelmia, päinvastoin, päämääriä on hyvä olla. Varasuunnitelmia on kuitenkin hyvä tehdä varastoon. Mitä enemmän, sen parempi.

Arkirutiinien kriittinen tarkastelu

”Onko läksyt tehty?” on monelle tuttu hokema. Siihen on vanhasta tottumukselta helppo vastata ”joo”, vaikka asia ei näin aina olisikaan. Päivittäiseen arkeen liittyvät hyvinvointiin ja koulumenestykseen vaikuttavat asiat on syytä ottaa kriittiseen tarkasteluun. Jos nuori ei pysty sitä itse tekemään, tai jos kotoa ei löydy aikuista jonka kanssa asioista keskustellaan, voidaan taas hälyttää Nuorttiohjaaja paikalle. Maksimiaika, joka tietokoneen äärellä on suotavaa viettää tai vaikka nukkumaanmenoajankohta, voivat nuoren arjessa olla hämartyneitä tai vääristyneitä ja siksi niistä puhuminen olisi tärkeää. Keskustelu aiheesta ei ole tae sille, että nuoren vuorokausirytmä palautuu sormien napsautuksella normaalliksi, mutta arjen tarkastelu voi auttaa löytämään syitä huonoon koulumenestykseen ja näin ollen päästään ongelmassa hieman eteenpäin.

Päihdekasvatus

Havaintojeni perusteella Nuorttitoiminnan ohjaaja on rooliltaan myös erilaisten nuorten arkeen liittyvien asioiden käsittelijä. Joidenkin nivelvaiheen nuorten elämään kuuluu päihteiden käyttö. Nuorttitoiminnan ei ole tarkoitus olla pelkkää päihdetyötä, mutta koska asia liittyy Nuorttitoiminnan parissa toimivien nuorten

arkeen, on Nuorttitoiminnan ohjaajan annettava oma panoksensa päihdekasvatukseen. Tsemppiryhmässä oli havaittavissa ne jäsenet, jotka kaipaisivat päihdekasvatusta muita enemmän. Nämä jäsenet olivat suurimmalta osin rajojensa testaajia, jotka tekivät jo alkumetreillä ohjaajalle selväksi omat tupakointi- ja alkoholinkäyttötottumuksensa. Nuorisotutkimusverkosto selvittää nykynuorten alkoholinkulutusta ja humalahakuisuutta, joka on toisissa ryhmissä kasvanut. Samaan aikaan myös täysin raittiiden nuorten osuus on lisääntynyt. Tämä kertoo eriarvoistumisesta. Alkoholien suurkulutuksen nähdään olevan yleisempää alemmissa koulutusryhmissä. Alkoholinkulutus voidaan liittää huono-osaisuuteen jo nuorten ikäryhmissä. (Myllyniemi 2008, 57.) Tupakoivien nuorten osuus on vähentynyt ja tupakoinnin aloitusikä on siirtynyt myöhemmäksi. Myös tupakoinnin ja sosioekonomisen taustan välillä nähdään yhteys. Alimpaan sosiaaliryhmään kuuluvien keskuudessa tupakointia on eniten. (emt., 59.) Nuorttitoimintaan on laadittava tarkat säännöt esimerkiksi tupakoinnin suhteen. Oman näkemykseni mukaan, vaikka Nuorttitoiminta onkin koulun ulkopuolista toimintaa, Nuortin aikana käytössä ovat samat säännöt päihteiden suhteen kuin koulussa. Tupakointi ja päihteet ovat kiellettyjä asioita. Kiellettyjä aiheita ne eivät kuitenkaan keskustelussa ole, ja vastuullinen Nuorttitoiminnan ohjaaja reagoi herkästi merkkeihin, joita nuoret antavat päihteidenkäytöstään. Tämän jälkeen aikuinen ohjaa keskustelua parhaallaan katsomallaan tavalla. Stakesin raportissa, Jaatinen (2000, 146 - 147) kuvailee valistustilanteen onnistumista yksilöiden tasolla, kunhan tieto esitetään hyvällä, ymmärrettävällä tavalla ja annetaan samalla nuorille tasa-arvoinen asema keskustelutilanteessa. Nuoret kaipaavat raportin mukaan yksisuuntaisten viestien sijaan laaja-alaista tukea ja hyvänlaatuista läsnäoloa aikuisilta.

Vapaa-ajan vietto

Omien kokemusteni mukaan mielekkäät vapaa-ajan harrastukset vaikuttavat positiivisella tavalla elämänlaatuun. Jo aiemmin mainittu haaste onkin, kuinka saada motivaationsa menettäneet nuoret mukaan vapaa-ajalla tapahtuvaan toimintaan. Nuortin puitteissa mahdollisuuksia kuitenkin olisi tutustua erilaisiin vapaa-ajanviettopaikkoihin ja löytää yksilöohjauksen sekä keskustelujen kautta jokaisen mieltymyksiin sopiva harrastus, jonka pariin Nuortti voisi nuoria ohjata.

Ryhmävierailut kouluvierailujen tapaan erilaisiin kohteisiin, kuten keilahallille, kartingradalle tai hevostallille, voivat sytyttää kipinän uuden harrastuksen syntymiselle. Toisille karting-ajo voi olla harvinaista huvia hintansa vuoksi ja toimia Nuorttitoiminnan puitteissa toteutettuna mukavana kokemuksena, joka osaltaan antaa myös vireyttä arjessa jaksamiseen.

6.2 Nuorttitoiminnan kehittäminen

Nuortin lukuvuosi 2009 - 2010 kokosi yhteen tsemppiryhmän, jonka jäsenille järjestettiin yksilöhaastattelut sekä yhteisiä kouluvierailuja Tampereella ja sen lähialueella oleviin toisen asteen oppilaitoksiin. Vierailujen osallistujamäärät vaihtelivat viidestätoista kolmeen henkilöön. Kevään palaverissa tulimme siihen tulokseen, että pienryhmät ovat toimivin Nuorttitoiminnan muoto. Kouluvierailuja tehdessä suurta ryhmää on vaikea hallita yhden ohjaajan toimesta ja lisäksi suurella, yli kymmenen hengen ryhmällä yksilölliselle kohtaamiselle ei jää juuri lainkaan aikaa. Yhteishakujen käynnistyttyä Nuortin työ kouluvierailujen mahdollistajana oli tehty. Motivointi loppukiriin jatkui kuitenkin pienimuotoisesti. Tsemppiryhmän osalla tämä tarkoitti lähinnä sitä, että kiertelin koululla välituntien aikana kyselemässä ryhmään lukuvuoden aikana kuuluneilta oppilailta, oliko kouluvierailuista hyötyä yhteishaun aikana tehtyihin päätöksiin. Kysely tapahtui haastattelurungon avulla (Liite 4).

Kevään aikana aloitimme myös uudenlaisen Nuorttiryhmän kehittelyn. Kohde-ryhmänä toimivat kahdeksasluokkalaiset heikommin koulussa menestyvät tytöt. Uuden ryhmän toiminnan kaavailtiin muodostuvan edelleen kouluvierailuista, mutta lisäksi säännölliset kokoontumiset tulisivat uuden ryhmän toimintaan. Viikoittaisena kokoontumispaikkana voisi aluksi olla koulun tilat, mutta toiminnan edetessä yritettäisiin siirtyä liiasta koulumaisuudesta pois muuttamalla toiminta esimerkiksi lähialueen nuorisotilalle tai vaikka Ahjolan Tyttöjen Tuvalle. Kuvailin Kaarilan koululle lähettämässäni tiedotteessa uutta Nuorttiryhmää seuraavalla tavalla: ”Ryhmän tarkoituksena on miettiä yläkoulun jälkeisiä jatkokoulutusmahdollisuuksia, kerätä motivaatiota ennen päättötodistuksen saamista ja tutustua erilaisiin harrastusmahdollisuuksiin. Ryhmän toiminta muodostuu osallistujien

omien toiveiden pohjalta ja toiminta on maksutonta.” Toiminnasta tiedotettiin kohdennetusti opinto-ohjaajien toimesta. Pidin aiheesta välitunnin mittaisen info-tilaisuuden koululla, sillä Nuorttitoiminnassa konkreettinen kohtaaminen on alusta asti tärkeässä asemassa. Kartoitin aluksi tyttöjen toiveita muutaman kysymyksen avulla (Liite 5) ja otin mahdollisten tulevien toimintaan osallistuvien tyttöjen puhelinnumerot ja sähköpostiosoitteet ylös. Tämä edesauttaa jatkossa sitä, että Nuorttitoimijan ei tarvitse mennä koulun ehdoilla ja tiedottaa kaikkea Nuorttiin liittyvää opinto-ohjaajien kautta. Lisäksi tällä tavoin Nuorttitoiminnalle luodaan rentoa ilmapiiriä, kun tiedottaminen ei tapahdu virallisten tahojen kautta.

6.3 Nuortin tulevaisuudennäkymät

Nuorttitoiminta jatkuu vielä kevään osalta hetkisen aikaa. Lähitulevaisuudessa selviää, lähteekö uusi kahdeksaluokkalaisten tyttöjen Nuorttiryhmä käyntiin. Ensi syksynä nämä tytöt alkavat olla nivelvaiheen alkupäässä, jolloin jo keväällä aloitettua tukemista olisi mitä mainioin jatkaa. Ryhmän elinkaari kestäisi ideaalitapauksessa nivelvaiheen toiseen päähän saakka. Lisäksi pitkäjänteisellä keran viikossa tapahtuvalla kokoontumisella taattaisiin muun muassa kohtaamisen syntyminen, mahdollisuus keskusteluun luotettavan aikuisen kanssa, tukea jatkokoulutukseen liittyviin asioihin, virkistävää vapaa-ajantoimintaa ja yhdessäolo turvallisessa ilmapiirissä. Käsillä olleen lukuvuoden aikana Nuorttitoiminnan rahoitus koostui opetusministeriön 1500 euron suuruudesta tuesta. Pienimuotoisen toiminnan järjestäminen lukuvuoden ajaksi sujuu tämänsuuruuisella budjetilla loistavasti. Toiminnan laajetessa vuosina 2005 - 2008 toimineen projektin mitoihin, rahoituksenkin laajentaminen olisi tarpeen.

7. OPPILAANOHJAAJIEN NÄKEMYKSET

Seuraavaksi kokoan yhteen oppilaanohjaajien näkemykset, jotka keräsin ja analysoin kappaleessa 4 kuvailemallani tavalla. Kohdassa 7.1 käyn läpi haas-

tattelukysymyksiä ja kyselystä yleistettäviä vastauksia. Kohdassa 7.2 pohdin syvemmin opinto-ohjaajien näkemyksiä verraten niitä omiin havaintoihini.

7.1 Haastattelut

Viime vuonna ilman jatkokoulutuspaikkaa jääneitä on ollut Tampereella noin 2 %. Kaupunki tarjoaa kuitenkin koulutustakuun, joka tarkoittaa sitä, että kaikille peruskoulun päättävälle on tarjottava jatkokoulutuspaikka. Tämä ei kuitenkaan takaa sitä, että paikka olisi oppilaalle mieluisa ja se voi johtaa helposti koulutuksen keskeyttämiseen. Tänä vuonna hakijoita on ollut erityisen paljon ammatilliseen koulutukseen muihin vuosiin nähden, joten entisistä tilastoista on vaikea ennustaa, miten nyt, vuonna 2010 käy jatkokoulutuspaikkojen suhteen.

Oppilaanohjaajien toimenpiteet jatkokoulutukseen hakeutumisessa vaihtelivat jonkin verran kouluittain, mutta pääpiirteet olivat joka puolella Tamperetta samat. Luokkamuotoinen ohjaus on tärkein jatkokoulutusinformaatiota jakava toiminto. Näiden lisäksi käytössä on pienryhmissä tapahtuvaa ohjausta sekä yksilöohjausta, jolle kuitenkin koettiin valtaosassa kouluista jäävän liian vähän aikaa, sillä yksilöllistä ohjausta voi harvoin tarjota liikaa nykyisessä yksilöllistetystä yhteiskunnassa. Lisäksi jatkokoulutukseen hakeutumisessa auttavat koulutustumiset ja koulutuskokeilut, joiden aikana oppilas on yhdestä viiteen päivään oppilaitoksessa. Vastauksissa mainittiin myös vanhempien aktivointi, joka Nuorttitoiminnassa näkyi vanhempainillan järjestämisellä. Myös ammatinvalintapsykologi tarjoaa palveluitaan. Lisäksi mainittiin erilaiset hankkeet, joihin Nuorttitoimintakin kuuluu. Yhteys muihin opinto-ohjaajiin koettiin tärkeäksi ja suurimmilta osin toimivaksi. Tiedon kulku peruskoulun ja toisen asteen välissä toimii ja mahdollisuudet vierailuihin ovat hyvät. Koulutusmessut ja asiantuntijavierailut tulivat myös esiin jatkokoulutukseen tukemisen yhteydessä.

Motivaation nostamisen yhteydessä korostettiin henkilökohtaisia keskusteluja. Kannustus ja realististen vaihtoehtojen etsiminen nähtiin ratkaisuksi. Motivaation nostamiseen kuitenkin kaivattiin ulkopuolista tukea, sillä opinto-ohjausaika koettiin tähän riittämättömäksi. Motivaatio-ongelmien nähtiin lähtevän elämän-

hallinnallisten taitojen puuttumisesta. Keskustelun käynnistäminen ja herättely oman elämän pohdiskeluun ja vaihtoehtoihin voisi kuulua henkilökohtaista ohjausta tarjoavan motivaatiota nostavan nuorisotyöntekijän toimenkuvaan. Koulun ulkopuoliselle avulle koettiin olevan tarvetta. Yhteistyö koettiin joka puolella pelkästään positiiviseksi asiaksi. Joissakin kouluissa apuaan tarjosivat esimerkiksi nuorisotoimen, TE-keskuksen ja seurakuntien erilaiset tukipalvelut. Toisissa kouluissa ulkopuolisia toimijoita ei ollut lainkaan. Tukea toivottiin ennen kaikkea 9. ja 10. luokan oppilaille. Varsinkin ns. ”kymppien”, eli kymmenettä luokkaa käyvien kohdalla, vaara syrjäytyä on suurempi, ja näin ollen heidän tukemiseen olisi hyvä saada apua. Elämönhallinnan tukeminen nousi useamman kerran tukemismuodoista keskustellessa esiin. Arkirutiinien läpikäymisen lisäksi kävi ilmi tarve saada apua muun muassa hyödyllisen tiedon etsimiseen internetistä (ts. bussiaikataulujen, reittien ym. hakemiseen), opiskelutekniikoiden kehittämiseen ja lomakkeiden täyttämiseen. Lisäksi konkreettisen tuntuman saaminen jatkokoulutuspaikoista, esimerkiksi koulumatkan osalta ja oppilaitoksen opetustiloista koettiin asioiksi, joissa ulkopuolinen toimija voisi auttaa, sillä opinto-ohjaajan resurssit eivät riitä ns. jalkautumiseen. Konkreettiset kokemukset voisivat helpottaa syrjäytymisvaarassa olevia tulevaisuuden suunnitelmien hahmottamisessa.

Visiot ulkopuolisesta työntekijästä sijoittuivat fyysisesti koululle kouluavustajan tai omaa päivystystään pitävän työntekijän tavoin. Joissakin tapauksissa ulkopuolinen tuki koettiin myös vertaisryhmätoimintana tai tutustumisena vapaa-ajantoimintoihin.

Koulut, joissa Nuortti-projekti oli näkynyt vuosina 2005 - 2008, kokivat toiminnan olleen positiivista. Nuortti-projektia koskevien kysymysten yhteydessä puhuttiin konkreettisista aktiviteeteista, lähinnä kouluvierailuista ja vapaa-ajantoimintoihin tutustumisesta. Muita Nuortti-projektin yhteydessä mainittuja asioita olivat esimerkiksi ryhmäytyminen, yhteishengen luominen ja rohkaisu.

7.2 Pohdintaa

Tutkimuksen aikana selvisi, että toimivia palveluita löytyy Tampereen alueelta, mutta ne eivät haastattelujen perusteella välttämättä näy yläkoulujen arjessa. Tutkimus osoitti, että palvelut ovat suurimmilta osin suunnattu yläkoulun päättäneille marginalisoituneille nuorille. Vaikka yläkoulussa onkin tahoja, jotka pitävät nuorista huolta, koen, että Nuortti voisi antaa osansa ja toimia ulkopuolisena tahona koulun arjessa. Suureksi haasteeksi muodostuu, miten motivoida nuoria koulun jälkeiseen toimintaan. Haaste on kuitenkin helposti otettavissa vastaan, sillä ennakkoluuloton asenne ja rohkea toimintamallien testaaminen voivat viedä yllättäviinkin tavoitteisiin. Lähtökohtana ovat silti pienet muutokset arjessa. Ne voivat muodostua hyvinkin merkityksellisiksi ja auttaa pois syrjäytymiseen johtavilta teiltä. Nuorten kohtaamisella ja tukena toimimisella voidaan vaikuttaa todennäköisiin pudokkaisiin, jotka mahdollisimman varhaisessa vaiheessa tarjottun riittävän tuen avulla toivon mukaan selviäisivät suunnistustermein ilmaistuna rasilta toiselle kompuroimatta turhaan kartan ulkopuolella.

Tutkimuksessa ilmi tullut koulutustakuu auttaa varmasti syrjäytymisen ehkäisyssä, mutta jos oppilaalla ei ole alhaisten pistemäärien vuoksi varaa valita omaa koulutuspaikkaansa ja oppilas kokee koulutustakuun kautta saadun paikan epämieluisaksi, johtaa tilanne helposti opintojen keskeyttämiseen jo alkuvaiheessa ja taas syrjäytymisen riski on käsillä. Tämän vuoksi motivointi nivelvaiheen alkupäästä asti on hyvin tärkeää. Hyvä todistus takaa mieluisan jatkokoulutuspaikan joten näin ollen huonosti menestyvien silmien avaaminen tulevaisuuden suunnitteluun varhaisessa vaiheessa voi olla tärkeä tehtävä. Mahdollisuuksia on rajattomasti ja omien intressien löytäminen koulutusalojen viidakossa voi motivoida oppilasta täysin uudella tavoin pyrkimään parempiin koulusuorituksiin, kun tulevaisuudessa näkyy saalis, johon tähdätä. Lisäksi perusopetuksen opinto-ohjaajien työtehtävien loputtua Nuorttitoiminta takaisi ideaalitalanteessa tuen jatkumisen koulun päätyttyä. Varhaisessa vaiheessa solmittu luottamus takaisi sen, että uusiin haasteisiin ei tarvitsisi lähteä yksin, vaan matkalla voisi kulkea tukeaan antava luotettava Nuorttitoimintaa ohjaava aikuinen. Tällöin silta peruskoulusta jatkopaikkaan voisi olla helpompi ylittää ja ehkäpä putoamisia tapahtuisi vähemmän. Nuorttitoimijaa voisi siltavertauksen yhteydessä verrata henkilökohtaiseen uimavalvojaan. Vaikka hän ei pystyisi takaamaan sillalla pysymistä, olisi hänellä kuitenkin tarjota sillan ylittäjälle uimarengas.

Vaikka Nuortin ja koulun yhteistyö olisi ihannetapauksessa tiivistä, on Nuortti-toiminta kuitenkin erotettava koulumaailmasta. Nuortissa pyritään eroon turhasta koulumaisuudesta ja tavoitteena on luoda mahdollisimman rento ilmapiiri. Nuortin puitteissa jokainen yksilö kohdataan ilman koulun tuomia määreitä. Kaikki ovat samalla viivalla ja jokainen saa olla oma itsensä ilman turhia rooleja. Edellä kuvattu visio Nuortin ilmapiiristä on hieno, ehkä tulevaisuudessa mahdollisesti toteutuva unelma. Lähtökohtana edellä mainitun ilmapiirin edistämiseen on aito kohtaaminen, joka lähtee ennakkoluulottomasta, nuoren toiveista ja mietteistä aidosti kiinnostuneesta aikuisesta, jolla on tarjota aikaa nuorelle itselleen.

Haastattelun ja sähköpostilla lähetetyn kyselyn lopuksi annoin opinto-ohjaajille mahdollisuuden vapaaseen sanaan. Eräs tutkimukseen osallistuneista opinto-ohjaajista totesi, että ennakkoluuloton erilaisten toimintatapojen kokeilu kannattaa ehdottomasti. Tavoitteeksi voi ottaa vaikkapa vain yhden tai kahden oppilaan suunnan muuttamisen. Ei ole tarve pelastaa koko maailmaa. Perään sopii lainaus Hämeenlinnan opetustoimen johtajalta ”Usko ja luottamus nuoriin johtaa rohkeisiin kokeiluihin ja nuorten tarpeista lähteviin palveluihin” (Mäensivu 2006, 44).

8. PÄÄTÖSSANAT

Tutkimuksessa esiin tulleet hankkeet Tampereen seudulla vaikuttivat hyvin tarpeellisilta. Novo-forum koostui useista projekteista, joiden kaikkien tehtävänä oli tukea toisen asteen koulutukseen hakeutuvia nuoria. Hankkeiden toimintatapojen kirjo oli laaja. Luvun 5 listaan löytyi toimintamuotoja yksilöohjauksesta yhteisöasumiseen ja työpajatoiminnasta vapaampaan nuorisotilatoimintaan. Yhteistyö ja keskittäminen ovat tärkeitä seikkoja. Puolitiehen jääneitä hankkeita toinen toisensa perään tuskin kukaan kaipaa. Kaikki apu syrjäytymisuhan alla olevien nuorten kokonaisvaltaisessa tukemisessa on kuitenkin tarpeen. Kokonaisvaltaisen panos suoritettavaa tehtävää kohtaan on tae siitä, että tavoitteet tulevat

toteutettua. Luvun 5 listaa voitaisiin siis jatkaa rohkeilla ja ennakkoluulottomilla hankkeilla. Listalta löytyy myös pieni Nuortti-projektin mentävä aukko. Nuortilla kun kuitenkin on melko ainutlaatuinen luonne: se tulee avuksi kouluun, mutta kuljettaa myös sieltä uusille urille. Johtoajatus ”Nuortti-projektin kaltaisella hankkeella on tärkeä paikka Tampereen yläkouluissa, sillä se lisää nivelvaiheessa olevien oppilaiden motivaatiota” on mielestäni nyt todistettu paikkansa pitäväksi. Johdannossa kyseltiin, voisiko Nuortista olla ratkaisuksi nivelvaiheen tuottamiin ongelmiin. Luulenpa, että voisi hyvinkin olla, kun sille annetaan ennakkoluulottomasti mahdollisuus.

LÄHTEET

- Alasuutari, Pertti 1994. Laadullinen tutkimus (2. painos). Jyväskylä: Gummerus
- Dunderfelt, Tony 1997. Elämänkaaripsykologia (9. painos). Porvoo: WSOY
- Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2008. Tutki ja kirjoita (13.-14. painos). Keuruu: Otava
- Jaatinen, Jaana 2000. Viattomuuden tarinoita - nuoret päihdekulttuurinsa kuvaajina. Saarijärvi: Gummerus
- Jahnukainen, Markku & Järvinen, Tero 2008. Koulutus, polarisaatio ja tasa-arvo: hyvä- ja huono-osaistuminen perus- ja keskiasteen koulutuksessa teoksessa Autio, Minna & Eräranta, Kirsi & Myllyniemi, Sami (toim.) 2008. Polarisoituva nuoruus? Nuorten elinolot -vuosikirja. Helsinki: Hakapaino Oy
- Kainiemi, Hilikka 2007. Kohtaamisen virrassa. Teoksessa Helander, Jaakko (toim.) Reunamerkitöjä ohjaukseen 2 – avauksia ja aavistuksia opinto-ohjauksen nykyisyydestä ja tulevaisuudesta. Hämeenlinna: Hämeen ammattikorkeakoulu, 31-33
- Liljeström, Ulla 2004. Tampereen kaupungin perusopetuksen oppilaanohjauksen tila lukuvuonna 2003-2004. Viitattu 15.4.2010.
<http://www.tampere.fi/tiedostot/53pjlKY2Z/oppilaanohjaus0304.pdf>
- Myllyniemi, Sami 2008. Tilasto-osia. Teoksessa Autio, Minna & Eräranta, Kirsi & Myllyniemi, Sami (toim.) Polarisoituva nuoruus. Helsinki: Hakapaino Oy.
- Mäensivu, Kirsti 2006. Nuoren hyvä ja palvelujen kehittäminen. Teoksessa Helander, Jaakko & Kemppi, Jukka (toim.) Jos meijät on istutettu tänne jotaki tarkotusta varte – puheenvuoroja hämeenlinnalaisien nuorten osallisuudesta ja hyvästä. Hämeenlinna: Hämeen ammattikorkeakoulu, 43-50
- Opetushallitus 2004. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2004. Vammala: Vammalan kirjapaino Oy
- Rantala, Irmeli 2006. Nuorten syrjäytymistä ehkäisevät hankkeet Tampereen seudulla. Ammattikasvatuksen tutkimus- ja koulutuskeskus. Tampereen yliopisto. Lisensiaatintutkimus.
- Takala, Mikko 1992. "Kouluallergia" – yksilön ja yhteiskunnan ongelma. Acta Universitatis Tamperensis. A 335. Tampere: Tampereen yliopisto.

Internetlähteet:

Ahjolan kannatusyhdistys ry. Ahjolan esittely. Viitattu 25.11.2009, päivitetty 13.4.2010. <http://www.ahjola.fi/>

Hoikkala, Tommi 2007. Esipuhe. Teoksessa Pitkänen Reetta Palveluiden väliin putoamisesta yhteisiin palvelupolkuihin? Tutkimusinventaaari nuorten nivelvaiheen palveluja koskevista tutkimuksista. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, verkkojulkaisuja 13. Viitattu 19.1.2010
<http://www.nuorisotutkimusseura.fi/julkaisuja/inventaari.pdf>

Lasten ja nuorten säätiö. Zest toiminnan esittely. Viitattu 13.4.2010
http://www.slms.org/etusivu/toiminta/zest_-_ohjelma/taustaa.html

Nokian lehdistötiedote, 13.9.2006. Kouluissa kiertävä Zest-ohjelma jatkaa nuorten kannustamista. Viitattu 13.4.2010
http://press.nokia.fi/PR/200609/1075129_4.html

Novo-forum. Ohjauspalveluiden esittely. Viitattu 13.4.2010
<http://www.tyollisyysportti.fi/@Bin/27499/NovoForum+ty%C3%B6llisyysportti+%281%29.pdf>

Pietikäinen, Reetta 2007. Palveluiden väliin putoamisesta yhteisiin palvelupolkuihin? Tutkimusinventaaari nuorten nivelvaiheen palveluja koskevista tutkimuksista. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, verkkojulkaisuja 13. Viitattu 19.1.2010
<http://www.nuorisotutkimusseura.fi/julkaisuja/inventaari.pdf>

Tampereen kaupunki. Koulutus ja uraohjauspalvelut Tampereella. Viitattu 14.1.2010
<http://www.nuorentampere.fi/index/opiskelu/apuaammattinvalintaan/koulutusjaوراohjauspalvelut.html>

Tilastokeskus 2007: Vuoden 2007 peruskoulun päättäneiden sijoittuminen jatko-opintoihin koulutussektorin, peruskoulun sijaintimaakunnan ja sukupuolen mukaan 2007. Viitattu: 18.2.2010.
http://tilastokeskus.fi/til/khak/2007/khak_2007_2008-12-12_tau_001.html

Muut lähteet:

Malkamäki, Mikko 2008. Nuortiprojektin arviointiraportti.

LIITTEET

Liite 1

Hei!

Opiskelen yhteisöpedagogiksi Humanistisessa ammattikorkeakoulussa ja teen opinnäytetyönäni kartoitusta siitä, miten Tampereen alueella huonommin menestyvien yhdeksäsluokkalaisten jatko-opintoihin hakeutumista voitaisiin tukea, olisiko koulun ulkopuoliselle avulle tarvetta ja minkälaista tuki voisi mahdollisesti olla.

Ahjolan nuorisotyön alla toimi vuosina 2005-2008 Nuortti-projekti, jonka tarkoituksena oli tavoittaa syrjäytymisvaarassa olevia tukea tarvitsevia nuoria. Selvitän opinnäytetyön avulla, olisiko Nuortti-projektin kaltaiselle hankkeelle edelleenkin tarvetta ja millä tavoin se hyödyttäisi tukea tarvitsevia eniten.

Liitteestä löytyy lyhyt haastattelurunko. Toivoisin, että ajan suinkin salliessa vastaisit kysymyksiin ja lähettäisit muokatun version kyselystä sähköpostilla 12.4.2010 mennessä. Vastaan mielelläni askarruttaviin kysymyksiin ja annan lisätietoa tutkimukseen tai Nuorttiin liittyen, mikäli tarvetta on.

Ystävällisin terveisin,

Essi Pakarinen,
puh 040 5745907
essi.pakarinen@humak.edu

Liite 2

Jatkokoulutuksen tukeminen 9. luokalla – Nuorttitoiminta Tampereen yläkouluissa

Haastattelurunko

Perustiedot

1. Haastateltavan nimi
2. Koulu

Yhdeksäsluokkalaisten tuen tarve

3. Osaatteko arvioida, kuinka moni oppilas on vaarassa jäädä ilman mieluista jatkokoulutuspaikkaa?
4. Minkälaista tukea opinto-ohjaajilla on tarjota
 - a) jatkokoulutukseen hakeutumiseen?
 - b) motivaation nostamiseen?
5. Kuinka paljon opinto-ohjaustunneilla käytetään aikaa koulutusvaihtoehtojen läpikäymiseen?
6. Kuinka paljon opinto-ohjaajalla on aikaa henkilökohtaisiin keskusteluihin?
7. Onko koululla muita tahoja, jotka tarjoavat tukea jatkokoulutukseen hakeutumiseen liittyvissä asioissa?

Ulkopuolinen apu

8. Onko koulussanne käytössä ulkopuolista, esimerkiksi nuorisotyön tarjoamaa apua yhdeksäsluokkalaisten nivelvaiheen tukemisessa ja millaista tuki on?
9. Koetko, että ulkopuolisesta avusta on/voisi olla hyötyä yhdeksäsluokkalaisten jatkokoulutukseen hakeutumisessa ja millä tavoin?
10. Minkälaista koulun ulkopuolelta tuleva tuki voisi olla?

Nuortti-projekti (vastaukset Nuortti-projektiin vuosina 2005-2008 osallistuneilta kouluilta)

jatkuu

11. Miten Nuortti-projekti näkyi koulussanne?
12. Olisiko Nuortille tarvetta myös jatkossa ja jos olisi, niin minkälaista tarvetta?
13. Millä tavoin toimintaa voisi kehittää?

Vapaa sana:

KIITOS ja mukavaa kevättä!!

Liite 3

Kaarilan koulun 9. lk. zest-ryhmä - haastattelurunko**Arkirutiinit**

- nukkumaanmenoajat
- päivittäinen tv:n katselu/ tietokone (montako tuntia päivässä?)
- läksyjen teko (montako tuntia päivässä?)
- harrastukset
- sosiaaliset suhteet (esim. kuinka paljon vietät aikaa kavereiden kanssa vapaa-ajalla?)

Motivaatio ja tavoitteet

- mitkä kouluaineet kiinnostavat eniten?
- minkälaisia tavoitteita olet asettanut itsellesi tämän syksyn/ensi kevään varalle?
- ovatko tavoitteet saavutettavissa?
- millä tavoin tavoitteet ovat saavutettavissa? missä on vielä kehitettävää?
- minkälaista tukea koet tarvitsevasi päästäksesi tavoitteisiin? (esim. tukiopetus, keskustelut, kouluvierailut...?)
- mihin kouluihin/koulutusaloihin haluaisit päästä tutustumiskäynneillä?

Tulevaisuus

- toiveammatti?
- mitkä jatko-opintomahdollisuudet kiinnostavat eniten?
- mitkä jatko-opintomahdollisuudet eivät kiinnosta lainkaan?

Itsearviointi

- heikkoudet ja vahvuudet
- hyvät ja huonot luonteenpiirteet (esim. "listaa kumpiakin kolme")
- missä (kouluaineissa) menestyt hyvin?
- missä (kouluaineissa) olisi parantamisen varaa?
- mitä hyviä ominaisuuksiasi/luonteenpiirteitäsi voit hyödyntää jatko-opinnoissa?

Liite 4

Hei!

Kouluvierailut ovat nyt ohi ja yhteishakukin päättynyt. Haluaisin vielä tietää...

1. Mihin kouluun hait (mikä oli 1. vaihtoehto)?
2. Oliko tsemppiryhmän toiminnasta (kouluvierailuista) apua koulun valinnassa?
3. Jäitkö kaipaamaan tukea vielä johonkin? (apua numeroiden korottamiseen, lisätietoa koulutusvaihtoehdoista tms.)
4. Miten tsemppiryhmän toimintaa voitaisiin mielestäsi kehittää jatkossa?

Kiitos vastauksesta!!

-Essi P, Ahjolan nuorisotyö

8. luokkalaisten tyttöjen Nuorttiryhmä

Kevään aikana olisi mahdollisuus vielä pari kertaa kokoontua Nuorttitoiminnan puitteissa. Voitaisiin ensimmäisellä tutustumiskerralla miettiä, mitä voitaisiin jatkossa tehdä. Toiminta jatkuisi mahdollisesti syksyllä, jolloin voitaisiin tehdä kouluvierailuja, miettiä jatkokoulutusvaihtoehtoja ja samalla myös tutustua erilaisiin harrastusmahdollisuuksiin.

1. Olisitko halukas osallistumaan vapaa-ajalla (koulun jälkeen) tapahtuvaan ryhmätoimintaan?
2. Minkälaisesta toiminnasta olisit kiinnostunut? (liikunta; tanssi, palloilu, kiipeily, ratsastus, keilailu ym. taide; kuvataide, ilmaisutaito, musiikki ym. ruuanlaitto, hengailu mitä tulee mieleen?)
3. Missä kouluissa haluaisit päästä käymään tutustumassa?
4. Missä muualla haluaisit käydä tutustumassa?